

DOSSIER DE PREMSA

DISSIDÈNCIES I SUBVERSIONS: PERIODISTES, PROFESSIONALS I ARTISTES EN EL CAMP DE LA MEMÒRIA DEMOCRÀTICA (1962-1977)

CEHI
Centre d'Estudis
Històrics Internacionals

Associació
Catalana de
Persones
Ex-preses
Polítiques del
Franquisme

DIRECCIÓN GENERAL
DE PATRIMONIO CULTURAL
Y BELLAS ARTES
SUBDIRECCIÓN GENERAL
DE LOS ARCHIVOS ESTATALES

SUMARI

1. Resum d'activitat	2
2. Resultats	3
a) Debat i difusió	
- Publicació d'articles de difusió:	
- Activitats per al debat i la transferència del coneixement	3
b) Reproducció per a la preservació i conservació	3
c) Creació d'un diccionari en línia en construcció	3
3. Caracterització de l'acte de presentació del Diccionari <i>online</i> Dissidències i subversions: periodistes, professionals i artistes en el camp de la Memòria Democràtica (1962-1977)	4

1. Resum d'activitat

Dissidències i subversions: periodistes, professionals i artistes en el camp de la Memòria Democràtica (1962-1977) és un projecte realitzat pel Centre d'Estudis Històrics Internacionals de la Universitat de Barcelona en el curs del 2023. Ha estat finançat per la Secretaria de Estado de Memoria de Democrática en la convocatòria per recerques universitàries que contribueixen a la recuperació de la memòria sobre la dictadura franquista i la transició a la democràcia a Espanya.

La recerca ha consistit en la localització, identificació, descripció i reproducció dels expedients personals elaborats pel Gabinete de Enlace, un organisme interministerial, creat el 1962 por el Ministerio de Información y Turismo en la seva política de control i propaganda sobre les actituds de desafecció del franquisme, així com els expedients personal de la Dirección General de Seguridad del Ministerio de Gobernación que afectaren a les persones que foren perseguides per les seves actituds polítiques contràries a la dictadura. Aquests fonts es conserven al Archivo General de la Administración (Alcalá de Henares) y al Archivo Histórico Nacional.

Contextualitzar a partir de fonts documentals noves el canvi de cicle a l'oposició democràtica, durant l'etapa final de la dictadura, aquella que va del 1962 al 1977, ens permet contribuir a recuperar i interpretar el protagonisme del grup format per periodistes espanyols i de corresponsals estrangers, així com de grups de professionals (professors universitaris, juristes, advocats, economistes, etc.) i artistes (pintors, cantants, actrius i artistes, cineastes) que van mostrar diferents formes de dissidència, crítica i oposició davant del Règim.

Aquest conjunt de figures va passar a ampliar el camp dels actors que van lluitar per la conquesta de la democràcia al nostre país, proporcionant discursos, representacions, imaginaris i actituds carregades de valors ètics i polítics que s'han d'incorporar al camp de la Memòria Democràtica.

2. Resultats

Els resultats de la recerca duta a terme han estat orientats tant al debat i al difusió com de creació d'infraestructura historiogràfica.

a) Debat i difusió

- Publicació d'articles de difusió:

“Una justícia política: 60 anys de creació del Tribunal de Orden Público”, a *Butlletí Catalunya Resistent* 113, Tercer Trimestre 2023.

- Activitats pel debat i transferència del coneixement

Participació a la coordinació del Col·loqui internacional «Repressió estatal i violència política al segle XX: canvis i continuïtats en els tribunals polítics a Espanya, Portugal i Itàlia», organitzat pel Memorial Democràtic de Catalunya, els 9-10 de novembre de 2023. Un debat historiogràfic dels experts que va compartir-se amb els testimonis d'alguns protagonistes, amb l'acompanyament també de l'associacionisme memorial.

- b) Reproducció per a la preservació i conservació d'aquests fons documentals, per la qual cosa s'ha establert un conveni marc de col·laboració entre la Universitat de Barcelona, a través del CEHI, i el Ministeri de Cultura y Deportes, a partir de la seva Dirección General de Cultura y Bellas Artes. Això permetrà un ús destinat per una banda a la recerca i, per l'altra banda, a la docència universitària per tal d'utilitzar tipus de patrimoni documental útil per la transmissió del coneixement sobre les polítiques de caràcter repressiu i també d'informació i creació d'una determinada imatge del règim franquista.
- c) Creació d'un diccionari *online* en construcció que recull les biografies de les persones sobre les quals es conserven els expedients personals en la seva condició de periodistes, professionals i artistes

3. Caracterització de l'acte de presentació del Diccionari *online* Dissidències i subversions: periodistes, professionals i artistes en el camp de la Memòria Democràtica (1962-1977)

Dia: 19 de desembre de 2023, dimarts, a les 18 hores.

Lloc: Sala S1 CCOO de Catalunya, Via Laietana 16 BCN

Intervindran

- Carles Vallejo, president de l'Associació Catalana de Persones Ex-Preses Polítics del Franquisme
- Carlota Vidal i Gerard Rodríguez, doctorands de la Universitat de Barcelona, presentació del Diccionari online Dissidències i subversions
- Jesús Espinosa, subdirector del Archivo General de la Administración, Arxius i memòria democràtica: el valor de les reparacions simbòliques. Lliurament públic de la reproducció de l'expedient personal a Ramon Pelegero Sanchis, Raimon.
- El cantautor Raimon, Testimoni d'*un país i d'una època que no convé oblidar*
- Andreu Mayayo, Paola Lo Cascio i Javier Tébar, Equip de recerca del projecte, Centre d'Estudis Històrics Internacionals de la Universitat de Barcelona

PER CONTACTAR: javiertebar@ub.edu – lolaharana@ub.edu